

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 15. juni 2021

Sag 93/2020

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jørn Brandenhoff Schmidt, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Kolding den 28. februar 2017 (3-1930/2016) og af Vestre Landsrets 3. afdeling den 10. juli 2020 (V.L. S-1915-18).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Hanne Schmidt, Jens Kruse Mikkelsen, Lars Apostoli og Rikke Foersom.

Påstande

T har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært ophævelse af landsrettens dom og hjemvisning af sagen til fornyet behandling ved byretten. Han har mere subsidiært påstået formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Af den europæiske arrestordre udstedt af de tyske myndigheder den 16. maj 2013 fremgår bl.a.:

”Denne arrestordre vedrører i alt 31 lovovertrædelse(r).

...

Gerningstidsrum: 2005 til 24.01.2008

Gerningssteder: By-X og Rendsburg

Forhold:

Den dømte var direktør for X-selskab GmbH med sæde i By-X, senere ... Skønt selskabet senest den 17.05.2006 var varigt insolvent og uden betalingsevne, udstedte den dømte i strid med sine pligter først forsinket med 05.10.2006 ansøgning om indledning af insolvenssagen. Insolvenssagen blev åbnet den 09.11.2006. Kreditorerne har anmeldt over 900.000 euro i fordringer.

Anpartsselskabets bogholderi havde været fejlagtigt senest siden den 31.12.2005, så en oversigt over firmaets formue ikke forefandt. For regnskabsårene 2005 og 2006 blev der i bogholderiet ikke registreret nogen kassebeholdning eller nogen kontante udbetalinger fra forretningskontoen.

I det af domfældte ledede tyske anpartsselskab var flere personer ansat. Den dømte overførte i måned marts til juli 2006 ikke arbejdstagerandelene for socialforsikringen til sygekassen. Det drejer sig om beløb på i alt 4.056,64 euro.

Den dømte var direktør for ... mbH med sæde i Rendsburg. Skønt selskabet senest fra den 01.09.2007 var uden betalingsevne og insolvent, stillede den dømte ingen begæring om åbning af konkurssagen. Pr. 24.01.2008 var der tale om forpligtelser på stor 773.069,63 euro. Konkursagen blev åbnet den 24.01.2008 af domstolen Amtsgericht Neumünster.

Bogholderiet i det af den dømte ledede selskab var ufuldstændig, således at oversigten over formueforholdene ikke var til stede. Det fremgik ikke i hvilket omfang selskabet havde nogen omsætning. Selskabets udestående blev inddraget af det af den dømte beherskede selskab Y-selskab ApS.

I den dømtes selskab var der arbejdstagere beskæftiget. Arbejdstagerandelene i socialforsikringsbidragene overførte den domfældte ikke i tiden fra december 2006 til oktober 2007 til de involverede sygekasser. Det drejede sig om indbetalinger på i alt 10.734,54 euro.”

Ved brev af 31. juli 2013 orienterede Justitsministeriet de tyske myndigheder om, at Danmark overvejede at afslå anmodningen om udlevering og i stedet overtage fuldbyrdelsen af den idømte straf. Der var herefter en korrespondance mellem Justitsministeriet og de tyske myndigheder med henblik på nærmere undersøgelse af, om forudsætningerne for Danmarks overtagelse af straffuldbyrdelsen var til stede.

Af skrivelse af 8. januar 2015 fra Ministeriet for Justits, Kultur og Europa i delstaten Schleswig-Holstein til Justitsministeriet i Danmark fremgår bl.a.:

”I forbindelse med de socialforsikringsbidrag, der skal betales under straftrussel, drejer det sig om en del af arbejdstagerens løn. Til socialforsikringsbidragene hører bidragene til sygeforsikring, ulykkesforsikring, pensionsforsikring, plejeforsikring og arbejdsløshedsforsikring. For så vidt som der foreligger en pligt til at tegne forsikring inden for den lovmæssige socialforsikring, har arbejdsgiver pligt til at indeholde de beløb, der skal indbetales hertil, i arbejdstagers løn og at indbetale dem direkte til socialforsikringskasserne. Pligten til at tegne forsikring inden for den lovmæssige socialforsikring har først og fremmest afhængige beskæftigede som f.eks. funktionærer. Arbejdsgiverne er forpligtet til at beregne socialforsikringsbidragene månedligt. De udarbejder bidragsdokumentation, der skal fremsendes til sygekasserne som inddrivelsessted for de samlede socialforsikringsbidrag. Disse videresender de tilsvarende bidrag til de andre forsikringskasser. Ikke rettidigt opfyldte krav på socialforsikringsbidrag gøres gældende af sygekasserne. De af arbejdsgiverne udregnede socialforsikringsbidrag kan kontrolleres inden for rammerne af en virksomhedsrevision.

De lovpligtige socialforsikringskasser udgør en vigtig del af den statsligt organiserede sociale sikring. Til varetagelsen af disse opgaver suppleres bidragene, der betales dels af arbejdsgiver og dels af arbejdstager, inden for sygeforsikringsområdet også af skattemidler.”

Ved attest af 28. september 2015 anmodede de tyske myndigheder Danmark om at overtage straffuldbyrdelsen.

Retsgrundlag

Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i EU (EU-fuldbyrdelsesloven)

Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union er gennemført i dansk ret ved lov nr. 347 af 14. maj 2008. Ved lovændringen blev bl.a. kapitel 6 a om fuldbyrdelse af afgørelser om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning indsat i EU-fuldbyrdelsesloven.

EU-fuldbyrdelseslovens §§ 29 b og 29 c er sålydende:

”§ 29 b. En afgørelse om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning fuldbyrdes her i landet efter anmodning fra en myndighed i en anden medlemsstat (udstedelsesstaten), hvis den domfældte befinder sig enten i udstedelsesstaten eller her i landet og der ikke er grundlag for at afslå fuldbyrdelse efter §§ 29 c-f.

Stk. 2. Hvis varigheden af en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning overstiger den maksimale straf i henhold til dansk lovgivning for en tilsvarende strafbar handling, nedsættes straffen til den maksimale straf i henhold til dansk lovgivning.

Stk. 3. Hvis den omhandlede fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning på grund af sin art ikke er forenelig med sanktionerne i henhold til dansk lovgivning for en tilsvarende strafbar handling, kan straffen tilpasses til en lignende sanktion, der ville kunne anvendes her i landet. Den tilpassede sanktion må ikke udgøre en skærpelse i forhold til den idømte sanktion.

Stk. 4. Behandling af anmodninger om fuldbyrdelse sker efter reglerne i kapitel 12.

§ 29 c. En afgørelse om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, der vedrører en af nedenstående handlinger, kan fuldbyrdes her i landet, selv om en tilsvarende handling ikke er strafbar efter dansk ret, hvis sådanne handlinger efter lovgivningen i udstedelsesstaten kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning i mindst 3 år:

- 1) Deltagelse i en kriminel organisation.
- 2) Terrorisme.
- 3) Menneskehandel.
- 4) Seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi.
- 5) Ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.
- 6) Ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosivstoffer.
- 7) Bestikkelse.
- 8) Svig, herunder svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser.
- 9) Hvidvaskning af udbytte fra strafbart forhold.
- 10) Falskmøntneri, herunder forfalskning af euroen.
- 11) Internetkriminalitet.
- 12) Miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og ulovlig handel med truede plantearter og træsorter.
- 13) Menneskesmugling.
- 14) Forsætligt manddrab og grov legemsbeskadigelse.
- 15) Ulovlig handel med menneskevæv og -organer.
- 16) Bortførelse, frihedsberøvelse og gidseltagning.
- 17) Racisme og fremmedhad.
- 18) Organiseret eller væbnet tyveri.
- 19) Ulovlig handel med kulturgoder, herunder antikviteter og kunstgenstande.
- 20) Bedrageri.
- 21) Afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning.
- 22) Efterligninger og fremstilling af piratudgaver af produkter.
- 23) Forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel hermed.
- 24) Forfalskning af betalingsmidler.
- 25) Ulovlig handel med hormonpræparater og andre vækstfremmende stoffer.
- 26) Ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer.
- 27) Ulovlig handel med stjalne motorkøretøjer.
- 28) Voldtægt.
- 29) Brandstiftelse.
- 30) Strafbare handlinger omfattet af Den Internationale Straffedomstols straffemyndighed.
- 31) Skibs- eller flykapring.
- 32) Sabotage.

Stk. 2. Uden for de tilfælde, som er nævnt i stk. 1, kan fuldbyrdelse af en afgørelse om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning afslås, hvis en handling svarende til den, som afgørelsen vedrører, ikke er strafbar efter dansk ret.”

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union mv. fremgår bl.a. (Folketingstidende 2007-08, 2. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 79, s. 3011-3035):

”III. Gensidig anerkendelse af straffedomme om idømmelse af fængselsstraf mv.

...

3. Lovforslagets udformning

3.1. Forholdet mellem rammeafgørelsen og den gældende lovgivning om overførelse af domfældte til afsoning

Forslaget til rammeafgørelse om overførelse af domfældte til afsoning mv. indeholder elementer, der svarer til de gældende regler efter loven om international fuldbyrdelse af straf, som henviser til henholdsvis Europarådets konvention af 21. marts 1983 om overførelse af domfældte med tillægsprotokollen af 18. december 1997, og den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkninger af 28. maj 1970. Forslaget til rammeafgørelse adskiller sig imidlertid fra konventionernes regler på en række væsentlige punkter. Rammeafgørelsen har således et snævrere geografisk anvendelsesområde (medlemsstaterne i Den Europæiske Union) og forlader i et vist omfang princippet om, at det er frivilligt for fuldbyrdelsesstaten at modtage domfældte til afsoning. Efter rammeafgørelsen vil Danmark som udgangspunkt blive forpligtet til at overtage egne statsborgere, som bor her i landet, til afsoning uafhængigt af de pågældendes samtykke, når de ved en endelig dom i en anden medlemsstat er idømt en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

...

Forslaget til rammeafgørelsen rejser endelig spørgsmål i relation til sammenhængen mellem reglerne om overførelse af domfældte i forslaget og reglerne om udlevering i rammeafgørelsen af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre mv. Som anført i pkt. 2.3 ovenfor om rammeafgørelsens indhold fremgår det af artikel 19a [svarende til artikel 25 i den vedtagne rammeafgørelse], at rammeafgørelsen skal anvendes, når en medlemsstat afslår at udlevere en eftersøgt person med henblik på fuldbyrdelse af en fængselsstraf ved selv at forpligte sig til at fuldbyrde straffen eller anden frihedsberøvende foranstaltning i henhold til national lovgivning, og når en medlemsstat har gjort udlevering af en eftersøgt person betinget af, at den pågældende person føres tilbage til den pågældende medlemsstat for dér at afsone den straf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som den pågældende idømmes i den medlemsstat, som har anmodet om udlevering, jf. artikel 4, nr. 6, og artikel 5, stk. 3, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv.

...

Efter Justitsministeriets opfattelse indebærer artikel 19a i forslaget til rammeafgørelse [svarende til artikel 25 i den vedtagne rammeafgørelse], at spørgsmålet om, hvorvidt Danmark kan påtage sig at fuldbyrde en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning som betingelse for udlevering af personer til en anden medlemsstat, jf. § 10 b, stk. 1, fremover vil skulle afgøres efter forslaget til rammeafgørelse om

overførelse af domfældte og de nationale gennemførelsesbestemmelser hertil. Inden danske myndigheder kan påtage sig en fuldbyrdelsesforpligtelse over for en anden medlemsstat, vil det derfor skulle vurderes, om en fuldbyrdelse kan finde sted inden for rammerne af de i dette lovforslag foreslåede bestemmelser, herunder de obligatoriske afslagsgrunde. Tilsvarende vil en vurdering af, om Danmark kan afslå udlevering efter den europæiske arrestordre ved selv at påtage sig at fuldbyrde den idømte straf i henhold til § 10 b, stk. 2, bl.a. afhænge af, om den idømte straf kan fuldbyrdes efter de foreslåede bestemmelser i dette lovforslag.

Artikel 19a indebærer endvidere, at selve fuldbyrdelsen af en afgørelse om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning her i landet vil skulle foretages i overensstemmelse med bestemmelserne i dette lovforslag. Det betyder bl.a., at den sanktion, som er idømt i den medlemsstat, der har anmodet om udlevering af en statsborger eller en person med fast bopæl her i landet, vil skulle tilpasses efter artikel 8 i forslaget til rammeafgørelse, der foreslås gennemført i § 29 b i loven, jf. lovforslagets § 1, nr. 12.

Justitsministeriet foreslår på ovenstående baggrund, at der indsættes en ny bestemmelse som stk. 3 i § 10 b i udleveringsloven, hvoraf det udtrykkeligt fremgår, at bestemmelserne i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union finder anvendelse ved afgørelsen af, om en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning som nævnt i udleveringslovens § 10 b, stk. 1 og 2, kan fuldbyrdes her i landet, og ved den efterfølgende gennemførelse af fuldbyrdelsen, jf. lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

...

3.2. Betingelserne for overførelse af domfældte her til landet

...

3.2.1. Dobbelt strafbarhed og positiv-listen

...

Som anført ovenfor må mulighederne for at forbedre resocialisering for domfældte personer, som er et væsentligt hensyn bag forslaget til rammeafgørelsen, almindeligvis antages at være bedst i det land, hvor domfældte er statsborger og/eller har fast bopæl, og hvor domfældte selv ønsker at afsone dommen, hvilket taler imod et ubetinget krav, om dobbelt strafbarhed for at overtage fuldbyrdelsen. Et ubetinget krav om dobbelt strafbarhed ville også kunne medføre, at Danmark ikke ville kunne betinge udlevering af eftersøgte personer efter den europæiske arrestordre af, at den eventuelle idømte sanktion fuldbyrdes her. Tilsvarende ville Danmark heller ikke kunne, afslå at udlevere den eftersøgte mod selv at fuldbyrde den idømte sanktion, hvis den handling, som ligger til grund for anmodningen om udleveringen, ikke er strafbar efter dansk lov. Er handlingen omfattet af positiv-listen, er Danmark imidlertid forpligtet til at udlevere de pågældende, jf. § 10 a i udleveringsloven, der gennemfører artikel 2 i den europæiske arrestordre.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør der derfor ikke være krav om dobbelt strafbarhed for at kunne overtage fuldbyrdelse af fængselsstraffe og andre frihedsberøvende foranstaltninger, hvis ikke et tilsvarende krav kan stilles som betingelse efter udleveringsloven for at udlevere eftersøgte med henblik på retsforfølgning eller straffuldbyrdelse. Det bemærkes dog, at den idømte sanktion ikke vil kunne tilpasses efter de foreslåede bestemmelser i § 29 b, stk. 2 og 3, når handlingen ikke er kriminaliseret i dansk ret, jf. pkt.

3.4 nedenfor og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 12 (§ 29 b). I sådanne tilfælde kan det formentlig blive særlig relevant at overveje, om der kan være anledning til at afkorte den faktiske fuldbyrdelse af straffen (afsoningen) gennem dansk rets regler om prøveløsladelse og benådning. Hertil kommer, at de lovovertrædelser, der er omfattet af positiv-listen, normalt vil være strafbare i alle medlemsstater. Det må derfor antages, at sager med denne problematik vil forekomme meget sjældent. Den praktiske betydning af positiv-listen vil således navnlig være, at der ikke i hvert enkelt tilfælde skal foretages en indgående kontrol af, om lovovertrædelsen ligeledes er strafbar i fuldbyrdelsesstaten.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at positiv-listen bør finde anvendelse, således at spørgsmålet om dobbelt strafbarhed alene kan kontrolleres for lovovertrædelser, der ikke er omfattet af positiv-listen, ved afgørelsen af, om Danmark bør overtage fuldbyrdelsen af en dom. Positiv-listen er gengivet i forslaget til § 29 c, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 12, hvorefter en afgørelse om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning kan fuldbyrdes her i landet, selv om den handling, som afgørelsen vedrører, ikke er strafbar efter dansk ret, hvis handlingen er omfattet af positiv-listen og kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning i mindst 3 år efter lovgivningen i udstedelsesstaten.

For så vidt angår anmodninger om fuldbyrdelse af afgørelser vedrørende handlinger, der ikke er omfattet af positiv-listen, foreslår Justitsministeriet, at fuldbyrdelse kan afslås, hvis den handling, som dommen vedrører, ikke er strafbar efter dansk ret, jf. forslaget til § 29 c, stk. 2, i loven, jf. lovforslagets § 1, nr. 12, og bemærkningerne hertil. Det vil sige, at der er tale om en fakultativ afslagsgrund. Efter Justitsministeriets opfattelse bør lovforslaget således ikke afskære muligheden for at overtage fuldbyrdelsen af en dom, hvis den pågældende selv ønsker dommen fuldbyrdet her i landet, og hensynet til mulighederne for resocialisering taler herfor.

Som nævnt ovenfor vil den fængselsstraf, der er idømt i udstedelsesstaten, ikke kunne tilpasses efter de foreslåede bestemmelser i § 29 b, stk. 2 og 3. Det skyldes, at der netop ikke findes en tilsvarende strafbar handling her i landet og dermed heller ikke en maksimal straf i henhold til dansk lovgivning. Hvis den idømte sanktion er en frihedsberøvende foranstaltning, som ikke kan fuldbyrdes her i landet, vil anmodningen om overførsel af den domfældte skulle afslås efter den foreslåede bestemmelse i § 29 d, nr. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 12.

...

3.3. Behandling af sager om fuldbyrdelse af fængselsstraf

...

3.3.1. Den kompetente myndighed, behandlingen af sagen og frister for afgørelsen

...

Udgangspunktet efter forslaget til rammeafgørelse er, at en dom om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, der er afsagt i udstedelsesstaten, skal anerkendes og fuldbyrdes i fuldbyrdelsesstaten, uden at den idømte sanktion skal omsættes til sanktionsniveauet efter fuldbyrdelses statens lovgivning. Hvis den idømte sanktions varighed overstiger den maksimale, straf efter dansk lovgivning for en tilsvarende strafbar handling, vil sanktionens varighed dog skulle nedsættes til den maksimale straf for en

tilsvarende strafbar handling efter dansk lovgivning efter den foreslåede bestemmelse i § 29 b, stk. 2. Hvis den idømte sanktion på grund af sin art ikke er forenelig med sanktionerne efter dansk lovgivning for tilsvarende straffbare handlinger, vil sanktionen skulle tilpasses til en lignende sanktion, der ville kunne anvendes for en tilsvarende strafbar handling her i landet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 29 b, stk. 3.

En afgørelse om, at den idømte sanktion kan fuldbyrdes her i landet vil således forudsætte en vurdering af, hvilken straffebestemmelse i dansk lovgivning der kriminaliserer en handling her i landet svarende til den, som den idømte sanktion vedrører, og i det omfang straffebestemmelsen indeholder flere strafferammer, tillige hvilken strafferamme der ville finde anvendelse. En tilpasning efter § 29 b, stk. 3, forudsætter endvidere en vurdering af, hvilke retsfølger der efter dansk straffelovgivning ville kunne anvendes i en tilsvarende straffesag her i landet. Disse vurderinger bør efter Justitsministeriets opfattelse foretages af domstolene, og det foreslås derfor, at afgørelser om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning træffes ved dom, jf. den foreslåede bestemmelse i § 54, stk. 2, i loven, jf. lovforslagets § 1, nr. 24.

...

3.4. Virkningen af overførelse til afsoning i Danmark

3.4.1. Fuldbyrdelse af sanktionen her i landet

...

Forslaget til § 29 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 12, indebærer, at de danske myndigheder som udgangspunkt skal fuldbyrde en idømt sanktion i overensstemmelse med sit indhold såvel i forhold til straffens art som længde.

...

Det fremgår ikke udtrykkeligt af forslaget til rammeafgørelse, om oplysninger om gerningsmanden kan tillægges betydning ved vurderingen af, om den idømte sanktion skal tilpasses og i givet fald hvordan. Oplysninger om gerningsmanden må dog antages at skulle inddrages, når oplysningerne har betydning for, hvilken sanktion der ville kunne idømmes efter dansk straffelovgivning. Som eksempel kan nævnes, at straffen efter § 33, stk. 3, i straffeloven ikke må overstige fængsel i 8 år for en gerningsmand, der ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev udført. Er en person - der var under 18 år på gerningstidspunktet - idømt mere end 8 års fængsel i en anden medlemsstat, vil straffen derfor skulle tilpasses til 8 års fængsel, selv om strafferammen i den danske straffebestemmelse vedrørende den pågældende lovovertrædelse overstiger 8 år.

...

Efter lovforslaget vil der endvidere være mulighed for at overtage fuldbyrdelsen af en sanktion, som er idømt for en handling, der ikke er strafbar her i landet. Da der netop ikke er en straffebestemmelse i dansk lovgivning og dermed heller ikke er en strafferamme, vil straffen ikke kunne tilpasses, når kravet om dobbelt strafbarhed ikke er opfyldt. I disse sjældent forekommende situationer vil den domfældte derfor skulle afsone den straf, som er idømt i udstedelsesstaten, uden tilpasning.”

Af de specielle bemærkninger til bestemmelsen i § 29 c i lovforslaget fremgår bl.a. (Folketingstidende 2007-08, 2. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 79, s. 3049-3050):

”Efter stk. 2 kan fuldbyrdelse af afgørelser om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som vedrører andre lovovertrædelser end dem, der er opført på positiv-listen eller som ikke kan straffes med fængsel i mindst 3 år efter udstedelsesstatens lovgivning, afslås, hvis den handling, som afgørelsen vedrører, ikke er strafbar efter dansk ret.

For så vidt angår lovovertrædelser vedrørende skatter, afgifter, told og valutahandel, kan fuldbyrdelse af en afgørelse ikke afslås med den begrundelse, at dansk ret ikke foreskriver opkrævning af de samme typer af skatter, afgiftskrav mv. eller indeholder samme typer af regler om skatter, afgifter mv., jf. artikel 9, stk. 1, litra b, 2. led, i forslaget til rammeafgørelse.

Afslag på fuldbyrdelse i disse situationer er fakultativt, idet hensynet til den domfældtes resocialisering eller vedkommendes situation i øvrigt kan tale for fuldbyrdelse her i landet, selv om kravet om dobbelt strafbarhed ikke er opfyldt. Det forudsættes, at den domfældtes egen motivation for overførelsen tillægges vægt ved vurderingen af, om overførelse vil forbedre domfældtes muligheder for resocialisering.”

Udleveringsloven

Den nugældende udleveringslovs § 7, stk. 2 (tidligere § 10 b, stk. 2), er sålydende:

”Stk. 2. Udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til straffuldbyrdelse kan afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.”

Af den nugældende udleveringslovs § 13 (tidligere § 10 a) fremgår bl.a.:

”§ 13. Udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning i mindst 3 år, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, selv om en tilsvarende handling ikke er strafbar efter dansk ret, for følgende handlinger:

[positiv-listen]

...

Stk. 3. Udlevering til straffuldbyrdelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union for handlinger, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Stk. 4. Udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i stk. 1-3 kun er opfyldt med hensyn til ét af forholdene. ”

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget om lov om udlevering til og fra Danmark fremgår bl.a. (Folketingstidende 2019-20, tillæg A, lovforslag nr. L 78, s. 39-50):

”3. Lovforslagets hovedpunkter

...

3.2.5.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

...

Justitsministeriet har ikke fundet det nødvendigt at videreføre § 10 b, stk. 3, i lovtæksten. Det vil dog fortsat gælde, at spørgsmålet om, hvorvidt Danmark kan påtage sig at fuldbyrde en sanktion som betingelse for udlevering til strafforfølgning, jf. lovforslagets § 7, stk. 1, eller afslå udlevering mod at påtage sig at fuldbyrde straffen, jf. lovforslagets § 7, stk. 2, vil skulle afgøres efter reglerne om fuldbyrdelse af domme afsagt i et andet land.”

Den tidligere bestemmelse i udleveringslovens § 10 b, stk. 3, var sålydende:

”Reglerne i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union finder anvendelse ved afgørelsen af, om en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning som nævnt i stk. 1 og 2 kan eller må antages at ville kunne fuldbyrdes her i landet og ved den efterfølgende gennemførelse af fuldbyrdelsen.”

Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 433 af 10. juni 2003. Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. (Folketingstidende 2002-2003, tillæg A, lovforslag nr. L 168, s. 4296-4298):

”4. *Justitsministeriets overvejelser*

...

4.1. *Betingelser for udlevering til EU-medlemsstater på grundlag af den europæiske arrestordre*

...

4.1.2.1. *Dobbelt strafbarhed (lovovertrædelser inden for eller uden for positiv-listen)*

...

Med hensyn til kravet om dobbelt strafbarhed, som ifølge lovforslaget skal gælde for handlinger, der ikke er omfattet af positiv-listen, fremgår det af rammeafgørelsens artikel 2, stk. 4, at dette skal administreres fleksibelt, således at kravet anses for opfyldt, hvis de handlinger, der er beskrevet i arrestordren, helt eller delvist svarer til en lovovertrædelse i den anmodede medlemsstat. Dette indebærer, at det vil være tilstrækkeligt, for at kravet om dobbelt strafbarhed må anses for opfyldt, at sigtelsen, tiltalen eller

dommen – uanset den retlige beskrivelse - vedrører en handling, som ligeledes efter dansk ret ville være strafbar, hvis handlingen havde fundet sted her i landet.”

Retspraksis fra EU-Domstolen

EU-Domstolen udtalte i dom af 11. januar 2017 i sag C-289/15 (Grundza) bl.a.:

”33 Hvad for det første angår ordlyden af artikel 7, stk. 3, i rammeafgørelse 2008/909 bemærkes, således som generaladvokaten har anført i punkt 47 i forslaget til afgørelse, at denne bestemmelse afgrænser omfanget af vurderingen af dobbelt strafbarhed, idet bestemmelsen kræver, at den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten efterprøver, om de pågældende handlinger »også udgør en overtrædelse« efter denne stats lovgivning, og dette »uanset gerningsindholdet eller den retlige beskrivelse af lovovertrædelsen«.

34 Det følger således af selve ordlyden af nævnte artikel 7, stk. 3, at den nødvendige og tilstrækkelige betingelse med henblik på vurderingen af dobbelt strafbarhed består i den omstændighed, at de handlinger, der har givet anledning til den sanktion, der er idømt i udstedelsesstaten, også udgør en lovovertrædelse i fuldbyrdelsesstaten. Det følger heraf, at det ikke er påkrævet, at lovovertrædelserne er identiske i begge de omhandlede medlemsstater.

35 Denne fortolkning understøttes af ordene »uanset gerningsindholdet eller den retlige beskrivelse« af lovovertrædelsen, således som det er fastsat i fuldbyrdelsesstaten, hvoraf det klart fremgår, således som generaladvokaten har understreget i punkt 48 og 49 i forslaget til afgørelse, at en fuldstændig overensstemmelse ikke er påkrævet, hverken mellem lovovertrædelsens gerningsindhold, således som det er retligt beskrevet i henholdsvis udstedelsesstatens og fuldbyrdelsesstatens lovgivning, eller mellem denne lovovertrædelses betegnelse eller kvalificering i de respektive nationale lovgivninger.

36 Denne bestemmelse fastsætter dermed en fleksibel fremgangsmåde for den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten i forbindelse med vurderingen af betingelsen om dobbelt strafbarhed, både hvad angår lovovertrædelsens gerningsindhold og den retlige beskrivelse heraf.

37 Det afgørende kriterium i forhold til vurderingen af, om der foreligger dobbelt strafbarhed, består i henhold til selve ordlyden af artikel 7, stk. 3, i rammeafgørelse 2008/909 i overensstemmelsen mellem på den ene side de faktiske forhold, der er lagt til grund for konstateringen af lovovertrædelsen, således som de er gengivet i udstedelsesstatens dom, og definitionen af gerningsindholdet i den strafbare lovovertrædelse i fuldbyrdelsesstatens lovgivning på den anden side.

38 Det følger af de ovenstående betragtninger, at det i forbindelse med vurderingen af dobbelt strafbarhed påhviler den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten at efterprøve, om de faktiske forhold, der er lagt til grund for konstateringen af lovovertrædelsen, således som de er gengivet i dommen afsagt af udstedelsesstatens kompetente myndighed, også som sådan ville være strafbare på fuldbyrdelsesstatens område.

...

44 Selv for de lovovertrædelser, som ikke fremgår af denne liste, skal det desuden bemærkes, at denne rammeafgørelses artikel 7, stk. 3, desuden opstiller en simpel mulighed for fuldbyrdelsesstaten for at lade anerkendelse af dommen og fuldbyrdelse af sanktionen være betinget af den omstændighed, at betingelsen om dobbelt strafbarhed er opfyldt.

45 På denne baggrund gør denne mulighed det, som generaladvokaten har anført i punkt 68 i forslaget til afgørelse, muligt for medlemsstaterne at afslå anerkendelse af dommen og fuldbyrdelse af sanktionen for adfærd, som de ikke anser for at være moralsk forkert, og som dermed ikke er strafbar.

46 Det følger af det ovenstående, at betingelsen om dobbelt strafbarhed udgør en undtagelse til reglen om princippet om anerkendelse af dommen om fuldbyrdelse af sanktionen. Anvendelsesområdet for grunden til at afslå anerkendelse af dommen og fuldbyrdelse af sanktionen med henvisning til manglende dobbelt strafbarhed som fastsat i artikel 9, stk. 1, litra d), i rammeafgørelse 2008/909 skal dermed fortolkes strengt for at begrænse tilfældene af afslag på anerkendelse og afslag på fuldbyrdelse.

...

49 Inden for rammerne af vurderingen af dobbelt strafbarhed skal den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten ikke desto mindre efterprøve ikke kun, om den interesse, som er beskyttet af udstedelsesstaten, er blevet tilsidesat, men om en tilsvarende interesse, der er beskyttet af national ret i denne stat, kunne anses for at være tilsidesat, hvis den omhandlede lovovertrædelse fandt sted på den medlemsstats område, som denne myndighed er omfattet af.”

EU-Domstolen udtalte i dom af 24. juni 2019 i sag C-573/17 (Popławski) bl.a.:

”22 Domstolen fastslog i dom af 29. juni 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), at artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning om gennemførelse af denne bestemmelse, der, såfremt en anden medlemsstat anmoder om overgivelse af en udlænding med tidsubegrænset opholdstilladelse, der er bosat i den førstnævnte medlemsstat, med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf, som denne borger er idømt ved en endelig dom, dels ikke tillader en sådan overgivelse, dels blot fastsætter en forpligtelse for den førstnævnte medlemsstats judicielle myndigheder til at underrette den anden medlemsstats judicielle myndigheder om, at de er rede til at overtage denne straffuldbyrdelse, uden at den faktiske overtagelse af fuldbyrdelsen er garanteret på tidspunktet for afslaget på overgivelse, og uden at et sådant afslag endvidere kan anfægtes, såfremt denne overtagelse senere måtte vise sig umulig.

23 Ved den samme dom fastslog Domstolen tillige, at bestemmelserne i rammeafgørelse 2002/584 ikke har direkte virkning. Domstolen bemærkede imidlertid, at den kompetente nationale domstol – idet den tager national ret i betragtning i dens helhed og anvender de fortolkningsmetoder, der er anerkendt i denne ret – i videst muligt omfang skal fortolke de omhandlede nationale bestemmelser i lyset af denne rammeafgørelses ordlyd og formål, hvilket i det foreliggende tilfælde indebærer, at den fuldbyrdende medlemsstats judicielle myndigheder, såfremt der gives afslag på at fuldbyrde en europæisk arrestordre, som er udstedt med henblik på overgivelse af en person, der i den ud-

stedende medlemsstat har været genstand for en endelig dom, hvorved han er pålagt en frihedsstraf, er forpligtede til selv at sikre, at den straf, som denne person er idømt, faktisk fuldbyrdes (dom af 29.6.2017, Popławski C-579/15, EU:C:2017:503).

...

82 Det skal således bemærkes, at den eftersøgte straffrihed er uforenelig med det mål, der forfølges såvel med rammeafgørelse 2002/584 (jf. i denne retning dom af 29.6.2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, præmis 23, og af 13.12.2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, præmis 47) som med artikel 3, stk. 2, TEU, hvorefter Unionen giver borgerne et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed uden indre grænser, hvor der er fri bevægelighed for personer og samtidig passende foranstaltninger navnlig vedrørende kontrol ved de ydre grænser samt forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet (dom af 25.7.2018, Generalstaatsanwaltschaft (Forholdene under frihedsberøvelse i Ungarn), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, præmis 86).

...

85 Såfremt det faktisk viser sig umuligt at fortolke national ret således, at den europæiske arrestordre, der er udstedt mod Daniel Adam Popławski, kan fuldbyrdes, hvilket det tilkommer den foreliggende ret at efterprøve, påhviler det derfor stadig sidstnævnte i videst muligt omfang at fortolke den relevante nederlandske lovgivning og navnlig OLW's artikel 6 – på grundlag af hvilken Daniel Adam Popławskis overgivelse til de polske myndigheder afslås – således, at anvendelsen af denne lovgivning gør det muligt, ved at overtage den faktiske fuldbyrdelse i Nederlandene af den straf, som blev idømt Daniel Adam Popławski, at undgå sidstnævntes straffrihed og således nå til en løsning, der er forenelig med det formål med rammeafgørelse 2002/584, som blev nævnt i nærværende doms præmis 82.

86 Som Domstolen fremhævede i præmis 23 i dom af 29. juni 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), kan en medlemsstats lovgivning – der ligesom OLW's artikel 6 gennemfører den fakultative grund til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en frihedsberøvende foranstaltning, der er indeholdt i artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584, ved at bestemme, at dens judicielle myndigheder under alle omstændigheder er forpligtede til at give afslag på fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, hvis den eftersøgte er bosat i denne medlemsstat, uden at disse myndigheder råder over nogen skønsbeføjelser, og uden at denne medlemsstat forpligter sig til faktisk at fuldbyrde den frihedsstraf, som den eftersøgte er idømt, hvorved der opstår en risiko for, at den eftersøgte ikke straffes – herved ikke anses for at være i overensstemmelse med den nævnte rammeafgørelse.”

EU-Domstolen udtalte i dom af 11. marts 2020 i sag C-314/18 (SF) bl.a.:

”65 Artikel 8 i rammeafgørelse 2008/909 fastsætter således strenge betingelser for den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesmedlemsstaten med henblik på myndighedens tilpasning af den sanktion, der er idømt i udstedelsesstaten, som således udgør de eneste undtagelser til den principielle forpligtelse, som i medfør af denne rammeafgørelses artikel 8, stk. 1, påhviler nævnte myndighed til at anerkende den dom, der er fremsendt til myndigheden, og til at fuldbyrde sanktionen, hvis varighed og art svarer til det, der er fastsat i den dom, som er afsagt i udstedelsesstaten (jf. i denne retning dom af 8.11.2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, præmis 36).”

Anbringender

T har anført navnlig, at de handlinger, som han er fundet skyldig i ved de tyske afgørelser, ikke er strafbare efter dansk ret. Dermed er kravet om dobbelt strafbarhed ikke opfyldt, og han skal derfor frifindes.

Kravet om dobbelt strafbarhed har længe været et grundlæggende princip i dansk strafferet. Han er ikke i Tyskland dømt for lovovertrædelser, der er omfattet af positiv-listen i udleveringsloven og EU-fuldbyrdelsesloven, og der skal derfor foretages en kontrol af, om lovovertrædelserne også er strafbare efter dansk ret.

De forhold, som han i Tyskland er dømt for, vedrører insolvensforsinkelse, forsømmelse af bogføringspligten, bankerot (konkurs) og bidragsunddragelse. Forholdene vedrørende insolvensforsinkelse og konkurs (forhold 1) er ikke strafbare efter dansk ret. Forholdene vedrørende forsømmelse af bogføringspligten (forhold 2) ville efter dansk ret udgøre en overtrædelse af bogføringsloven, der straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Straffelovens § 302, der omhandler grove overtrædelser af bogføringsloven, er ikke relevant i denne sag.

For så vidt angår forholdene vedrørende bidragsunddragelse (forhold 3) findes der ikke i Danmark en lignende forpligtelse for en arbejdsgiver til at tilbageholde og indbetale socialsikringsbidrag. Det tyske socialsikringsystem er opbygget på en anden måde end det danske system, idet der i Tyskland indbetales socialsikringsbidrag til en sygekasse, der står for indkasseringen. Danske arbejdsgiveres pligt til at indeholde skat i en arbejdstagers løn, jf. kildeskattelovens § 46, stk. 1, er en generel opkrævning af skat til finansiering af diverse offentlige udgifter. På den baggrund kan en handling svarende til forhold 3 om bidragsunddragelse i de tyske afgørelser ikke anses for at være strafbar i Danmark. I Danmark betales der ikke specifikt for sundhedsydelse, og der kan derfor ikke straffes for manglende betaling til sådanne ordninger.

Straffelovens § 278 om underslæb, § 280 om mandatsvig og § 283 om skyldnersvig er ikke relevante i forhold til de omhandlede lovovertrædelser.

Til støtte for den subsidiære påstand om ophævelse og hjemvisning bemærkes, at det er uafklaret, om der i de tidligere instanser er foretaget en indgående kontrol af kravet om dobbelt strafbarhed, hvilket er en rettergangsfejl.

Til støtte for den mere subsidiære påstand om formildelse bemærkes, at den idømte straf er for streng. Han er 71 år, og hans personlige forhold taler for, at straffen formildes. Endvidere har han betalt sit udestående til de tyske sygekasser. Anvendelse af sædvanlig straf er derudover unødvendig under hensyn til den tid, der er forløbet, og som ikke kan bebrejdes ham. Den fængselsstraf, som er udmålt ved den tyske afgørelse, er desuden uforenelig med dansk retspraksis.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at sagen må afgøres efter reglerne i EU-fuldbyrdesloven. Der er ikke grundlag for, at Højesteret tager stilling til, om betingelserne for udlevering efter udleveringsloven tillige er opfyldt. Spørgsmålet om udlevering er indtil videre endeligt afgjort af Justitsministeriet, idet udlevering blev afslået under henvisning til, at Danmark i stedet ville påtage sig at fuldbyrde den fængselsstraf, som T er idømt i Tyskland.

Efter EU-fuldbyrdeslovens § 29 c, stk. 2, kan fuldbyrdelse af en afgørelse om fængselsstraf afsagt i en anden EU-medlemsstat afslås, ”hvis en handling svarende til den, som afgørelsen vedrører, ikke er strafbar efter dansk ret”. Det er i forarbejderne til EU-fuldbyrdesloven anført, at der er tale om en fakultativ afslagsgrund, og at loven ikke bør afskære muligheden for, at Danmark kan overtage fuldbyrdelsen af en dom, hvis den pågældende selv ønsker dommen fuldbyrdet her i landet, og hensynet til mulighederne for resocialisering taler herfor.

T har selv ønsket den idømte fængselsstraf fuldbyrdet i Danmark frem for i Tyskland, og hensynet til mulighederne for resocialisering taler også for fuldbyrdelse i Danmark.

Betingelsen om dobbelt strafbarhed i EU-fuldbyrdeslovens § 29 c, stk. 2, er opfyldt. Forståelsen af bestemmelsen er bl.a. belyst ved EU-Domstolens dom af 11. januar 2017 i sag C-289/15 (Grundza), hvor Domstolen i præmis 34-38 anførte, at det ikke er påkrævet, at lovovertrædelserne er identiske, men at artikel 7, stk. 3, fastsætter en fleksibel fremgangsmåde ved vurderingen af dobbelt strafbarhed, både i forhold til gerningsindholdet og den retlige

beskrivelse heraf. Det skal således vurderes, om der er overensstemmelse mellem de faktiske forhold og definitionen af gerningsindholdet i Danmark.

T er i Tyskland dømt for forsætlig undladelse af at fremsætte konkursbegæring (forhold 1). Disse forhold ville efter dansk ret kunne straffes som skyldnersvig over for kreditorerne, jf. straffelovens § 283, eller bedrageri over for forretningspartnerne, jf. straffelovens § 279, da T må have indset, at den fortsatte drift af de insolvente selskaber medførte en risiko for tab for de pågældende.

T er endvidere dømt for forsætlig mangelfuld bogføring (forhold 2), hvilket også er strafbart efter dansk ret, jf. bogføringsloven og straffelovens § 302.

Herudover er T dømt for forsætlig undladelse af at indbetale tilbageholdte beløb fra de ansattes løn til de tyske sygekasser (forhold 3). Disse forhold angik indbetalinger til socialsikring og derigennem til sundhedsvæsenet, som er reguleret af den tyske stat. Der er således tale om, at T forsætligt har unddraget penge, som de selskaber, som han var direktør for, var forpligtede til – på de ansattes vegne – at videregive til det offentlige eller til private virksomheder, der efter statens bestemmelse er med til at drive og finansiere bl.a. det tyske sundhedsvæsen. Tilsvarende handlinger er strafbare efter dansk ret. Det kan ikke tillægges betydning, at der i Danmark ikke betales et særskilt bidrag til sundhedsvæsenet. Det er derudover ikke ukendt i dansk ret, at en arbejdsgiver har en strafbelagt pligt til at indeholde en del af ansattes løn og indbetale den til en selvstændig institution, idet et lignende system findes i den danske ATP-lov, jf. herved ATP-lovens § 17. Ts handlinger vil kunne straffes som overtrædelser af kildeskattelovens § 46, hvis løntilbageholdelsen sidestilles med skatter, eller som underslæb eller mandatsvig efter straffelovens § 278 og § 280, hvis løntilbageholdelsen med mandat til videregivelse til sygekasserne anses som udslag af en pligtmæssig aftale mellem private aktører.

Efter EU-fuldbyrdelsesloven skal der fastsættes samme sanktion som i den udenlandske dom ved overførsel af straffuldbyrdelsen til Danmark. Der skal således kun ske tilpasning af den idømte fængselsstraf, hvis varigheden af fængselsstraffen overstiger den maksimale straf efter dansk ret, jf. EU-fuldbyrdelseslovens § 29 b, stk. 2.

Der er strafferammer i dansk ret, der vil kunne finde anvendelse på de faktiske handlinger, som T er dømt for ved den tyske afgørelse, og som vil kunne rumme den udmålte straf på fængsel i 1 år, 11 måneder og 2 uger. Den idømte fængselsstraf skal derfor ikke nedsættes.

Ts forsætlige handlinger pådømt som forhold 1 i den tyske afgørelse ville kunne henføres under straffelovens § 286, stk. 2, der har en strafferamme på 8 år. Endvidere ville de forsætlige handlinger pådømt som forhold 3 i den tyske afgørelse kunne sidestilles med overtrædelser af ATP-lovens § 17, der efter lovens § 33, stk. 2, har en strafferamme på 2 år.

Da EU-fuldbyrdslovens § 29 c, stk. 2, er en fakultativ afslagsgrund, er det ikke et krav, at alle de forhold, der indgår i den tyske afgørelse, er strafbare efter dansk ret. Overførsel af straffuldbyrdelsen til Danmark træder i stedet for udlevering til straffuldbyrdelse i Tyskland, og det følger af udleveringslovens § 13, stk. 4, at udlevering for flere strafbare forhold kan ske, hvis mindst ét forhold er strafbart efter dansk ret. Det er derfor også ved overførsel af straffuldbyrdelsen tilstrækkeligt, at ét af de pådømte forhold er strafbart efter dansk ret.

Der er ikke hjemmel i EU-fuldbyrdsloven til formildelse af straffen ud over det, som følger af reglerne om tilpasning til den maksimale strafferamme efter dansk lovgivning. Der er således heller ikke hjemmel til at gøre straffen betinget.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstillinger

T blev ved afgørelse af 7. juli 2011 fra Amtsgericht Itzehoe idømt en samlet straf af fængsel i 1 år, 11 måneder og 2 uger, der blev gjort betinget med en prøvetid indtil 6. april 2013. Den 15. august 2012 traf Amtsgericht Itzehoe afgørelse om fuldbyrdelse af fængselsstraffen, da T ikke havde overholdt vilkårene for afgørelsen. Ts appel af denne afgørelse blev afvist af Landgericht Itzehoe den 16. oktober 2012.

Ved europæisk arrestordre af 16. maj 2013 anmodede de tyske myndigheder om udlevering af T til straffuldbyrdelse i Tyskland. Den 31. juli 2013 orienterede Justitsministeriet de tyske myndigheder om, at man overvejede at afslå anmodningen om udlevering og i stedet overtage

fuldbyrdelsen af den idømte straf. Den 28. september 2015 anmodede de tyske myndigheder Danmark om at overtage straffuldbyrdelsen.

Den 17. november 2015 traf Justitsministeriet i medfør af den dagældende udleveringslovs § 10 b, stk. 2 (nu § 7, stk. 2), beslutning om, at der ikke skulle ske udlevering af T til straffuldbyrdelse i Tyskland, idet Danmark overtog fuldbyrdelsen af den idømte fængselsstraf. Justitsministeriet bemærkede i den forbindelse, at T ikke havde ønsket at meddele samtykke til udlevering, og at han havde anmodet om, at den tyske dom skulle afsnes her i landet.

Sagen angår, om betingelserne for at fuldbyrde den i Tyskland idømte fængselsstraf i Danmark er opfyldt. Det er i den forbindelse et spørgsmål, om det er en betingelse, at de forhold, som T er dømt for i Tyskland, også er strafbare efter dansk ret (dobbelts strafbarhed), og i givet fald, om denne betingelse er opfyldt. Hvis straffen kan fuldbyrdes i Danmark, er det endvidere et spørgsmål, om der er grundlag for at nedsætte den idømte straf.

Overtagelse af straffuldbyrdelsen som alternativ til udlevering

Det fremgår af udleveringslovens § 7, stk. 2 (tidligere § 10 b, stk. 2), at udlevering til straffuldbyrdelse af en person, der er dansk statsborger og har fast bopæl her i landet, kan afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet. Af § 10 b, stk. 3, i den tidligere udleveringslov fremgik, at reglerne i EU-fuldbyrdelsesloven finder anvendelse ved afgørelsen af, om en fængselsstraf kan eller må antages at ville kunne fuldbyrdes her i landet og ved den efterfølgende gennemførelse af fuldbyrdelsen. Det samme gælder efter den nye udleveringslov, jf. de almindelige bemærkninger til lovforslaget (Folketingstidende 2019-20, tillæg A, lovforslag nr. L 78, afsnit 3.2.5.2., s. 50).

Reglerne i EU-fuldbyrdelsesloven finder herefter anvendelse ved sagens afgørelse.

Dobbelts strafbarhed

Det følger af EU-fuldbyrdelseslovens § 29 c, stk. 1, at en afgørelse om fængselsstraf, der vedrører en af de handlinger, der er nævnt i bestemmelsen (positiv-listen), kan fuldbyrdes her i landet, selv om en tilsvarende handling ikke er strafbar efter dansk ret, hvis sådanne handlinger efter lovgivningen i udstedelsesstaten kan straffes med fængsel i mindst 3 år. Efter lovens

§ 29 c, stk. 2, kan fuldbyrdelse af en afgørelse om fængselsstraf – uden for de tilfælde, som er nævnt i stk. 1 – afslås, hvis en handling svarende til den, som afgørelsen vedrører, ikke er strafbar efter dansk ret.

§ 29 c, stk. 2, indeholder en fakultativ afslagsgrund, og der er ikke i selve bestemmelsen taget stilling til, hvornår fuldbyrdelse skal afslås som følge af, at der ikke foreligger dobbelt strafbarhed, og hvornår fuldbyrdelse skal overtages, selv om kravet om dobbelt strafbarhed ikke er opfyldt. Det er i forarbejderne anført, at bestemmelsen ikke bør afskære muligheden for at overtage fuldbyrdelsen af en dom, hvis den pågældende selv ønsker dommen fuldbyrdet her i landet, og hensynet til mulighederne for resocialisering taler herfor.

Bestemmelsen tager således sigte på at give mulighed for at fravige kravet om dobbelt strafbarhed, når det er i domfældtes interesse, at en straf idømt i et andet EU-land fuldbyrdes her i landet. Dette omfatter bl.a. tilfælde, hvor fuldbyrdelse her i landet er alternativ til udlevering af domfældte til domslandet med henblik på afsoning af straffen dér.

I det foreliggende tilfælde ønsker T at afsone straffen her i landet, hvis alternativet er, at han udleveres til Tyskland med henblik på afsoning af straffen dér.

I en sådan situation finder Højesteret, at der ikke bør stilles krav om dobbelt strafbarhed efter EU-fuldbyrdelseslovens § 29 c, stk. 2, som betingelse for at overtage fuldbyrdelsen, hvis ikke et tilsvarende krav kan stilles som betingelse for at udlevere den domfældte til domslandet med henblik på afsoning af straffen dér.

Ved udlevering af personer til fuldbyrdelse af en dom i et andet EU-land for handlinger, der ikke er omfattet af positiv-listen, gælder der som udgangspunkt et krav om dobbelt strafbarhed, jf. udleveringslovens § 13, stk. 3. Dette udgangspunkt fraviges i lovens § 13, stk. 4, hvorefter udlevering til straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, når blot kravet om dobbelt strafbarhed er opfyldt med hensyn til ét af forholdene.

Udlevering af T til Tyskland forudsatte således, at kravet om dobbelt strafbarhed var opfyldt for mindst ét af forholdene, men ikke, at kravet var opfyldt for alle forholdene.

Under hensyn til det foran anførte om formålet med den fakultative afslagsbestemmelse i EU-fuldbyrdelseslovens § 29 c, stk. 2, finder Højesteret, at det er en betingelse for overtagelse af fuldbyrdelsen af den straf, som T er idømt i Tyskland, at der foreligger dobbelt strafbarhed med hensyn til mindst ét af forholdene.

Lovovertrædelserne i sagen

Det er i de tyske myndigheders arrestordre af 16. maj 2013 angivet bl.a., at arrestordren vedrører i alt 31 lovovertrædelser begået fra 2005 til den 24. januar 2008. Arrestordren indeholder en detaljeret beskrivelse af de begåede lovovertrædelser med angivelse af, at lovovertrædelserne ikke er omfattet af positiv-listen, jf. EU-fuldbyrdelseslovens § 29 c, stk. 1. Det fremgår af udtalelsen af 27. september 2019 fra de tyske myndigheder, at T er blevet dømt for forsætlig lovovertrædelse i alle forhold.

Den idømte fængselsstraf omfatter to forhold, hvor T er dømt for som administrerende direktør for to tyske anpartsselskaber i strid med sine pligter at have undladt at fremsætte begæring om indledning af insolvensbehandling, selv om selskaberne var varigt insolvente og uden betalingsevne (forhold 1). T er endvidere i to forhold dømt for ufuldstændigt bogholderi og forvaltning af forretningsbøger på en sådan måde, at overblikket over de tyske anpartsselskabers aktiver blev vanskeliggjort (forhold 2). Fængselsstraffen omfatter derudover to forhold, hvor T er dømt for i henholdsvis 9 tilfælde og 17 tilfælde som arbejdsgiver at have tilbageholdt ansattes socialsikringsbidrag, idet han undlod at betale i alt ca. 20.000 euro svarende til ca. 150.000 kr. til de tyske sygekasser, der stod for indkasseringen af bidragene (forhold 3).

Højesteret finder, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at anse de forhold, hvor T er dømt for i strid med sine pligter at have undladt at fremsætte begæring om indledning af insolvensbehandling (forhold 1), for strafbare efter dansk ret.

De forhold, som T er dømt for vedrørende ufuldstændigt bogholderi og forvaltning af forretningsbøger på en sådan måde, at overblikket over de tyske anpartsselskabers aktiver blev vanskeliggjort (forhold 2), ville, hvis tilsvarende forhold var begået i Danmark, kunne straffes efter straffebestemmelsen i bogføringslovens § 16, stk. 1, hvorefter overtrædelse af visse af lovens bestemmelser straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter

anden lovgivning. Der er ikke efter oplysningerne i den tyske afgørelse tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, om tilsvarende forhold begået i Danmark ville kunne straffes efter straffelovens § 302 om bl.a. særligt grove overtrædelser af bogføringsloven.

For så vidt angår forhold 3 findes der ikke i Danmark en ordning som den tyske med indbetaling af socialsikringsbidrag. De tyske myndigheder har oplyst, at socialsikringsbidragene omfatter bidrag til sygesikring, ulykkesforsikring, pensionsforsikring, plejeforsikring og arbejdsløshedsforsikring. Der findes i den danske lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP-loven) en ordning, hvorefter en arbejdsgiver er forpligtet til at tilbageholde medlemmets del af bidraget ved lønudbetaling og indbetale det samlede bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension efter hvert kvartals udløb, jf. ATP-lovens § 17. Efter ATP-lovens § 33 straffes den arbejdsgiver, der undlader rettidigt at indbetale det samlede bidrag for et hos ham beskæftiget medlem af Arbejdsmarkedets Tillægspension, med fængsel i indtil 2 år, hvis forholdet er begået med forsæt til at unddrage Arbejdsmarkedets Tillægspension bidrag, eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder. Forhold svarende til de forhold, som T er dømt for vedrørende tilbageholdelse af ansattes socialsikringsbidrag, er til dels omfattet af straffebestemmelsen i ATP-lovens § 33.

Der kunne på den baggrund være sket udlevering af T til straffuldbyardelse i Tyskland efter den dagældende udleveringslovs § 10 a, stk. 3 og 4 (nu udleveringslovens § 13, stk. 3 og 4), idet kravet om dobbelt strafbarhed er opfyldt med hensyn til mindst ét af forholdene. Der er herefter ikke grundlag for at afslå straffuldbyardelse efter EU-fuldbyrdelseslovens § 29 c, stk. 2, heller ikke for så vidt angår forhold 1, jf. herved afsnittet om dobbelt strafbarhed ovenfor.

Der foreligger ikke forhold, der kan føre til ophævelse af landsrettens dom og hjemvisning af sagen til fornyet behandling.

Strafnedsættelse mv.

Udgangspunktet efter EU-fuldbyrdelsesloven er, at der skal ske fuldbyrdelse af den straf, der er idømt i domslandet. Det fremgår af EU-fuldbyrdelseslovens § 29 b, stk. 2, at straffen nedsættes til den maksimale straf i henhold til dansk lovgivning, hvis varigheden af en fængselsstraf overstiger den maksimale straf i henhold til dansk lovgivning for en tilsvarende handling. Efter § 29 b, stk. 3, kan straffen tilpasses til en lignende sanktion, der ville kunne anvendes.

des her i landet, hvis den omhandlede fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning på grund af sin art ikke er forenelig med sanktionerne i henhold til dansk lovgivning for en tilsvarende strafbar handling.

Efter det anførte overstiger den fængselsstraf, som T er idømt ved den tyske afgørelse, ikke den maksimale straf i henhold til dansk lovgivning for tilsvarende strafbare handlinger, jf. ATP-lovens § 33. Højesteret tiltræder på den baggrund, at der ikke er grundlag for at nedsætte straffen i medfør af EU-fuldbyrdelseslovens § 29 b, stk. 2.

De almindelige strafudmålingsregler om formildende omstændigheder i straffelovens § 82 finder ikke anvendelse i en sag om overtagelse af straffuldbyrdelse efter EU-fuldbyrdelsesloven. Der er således ikke hjemmel til at nedsætte eller tilpasse straffen ud over det, der følger af lovens § 29 b, stk. 2 og 3, jf. herved også EU-Domstolens dom af 11. marts 2020 i sag C-314/18 (SF), præmis 65.

Konklusion og sagsomkostninger

På den anførte baggrund tiltræder Højesteret, at fængselsstraffen på 1 år, 11 måneder og 2 uger skal fuldbyrdes.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom.

Efter fuldbyrdelsessagens forløb og samlede varighed skal statskassen også betale sagens omkostninger for Højesteret.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.